

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa H. S.

przeciwko M. R.

o ustalenie, wydanie i zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego M. R.

przeciwko H. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 stycznia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego - powoda wzajemnego M. R.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 13 września 2017 r., sygn. akt I ACa [...]

zmienionego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 stycznia 2018 r., sygn. akt I ACa [...]

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) przyznaje adw. M. K. ze środków Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w K.) kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym,

3) oddala wniosek pełnomocnika z urzędu H. S. - adw. M. M. o przyznanie mu ze środków Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej H. S. w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego M. R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 września 2017 r., należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność (str. 7). Oparcie wniosku na tej przyczynie kasacyjnej wymagało wykazania przez niego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*) bez konieczności pogłębionej analizy zaskarżonego orzeczenia, sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji, prowadzącej do wydania orzeczenia wadliwego w sposób oczywisty, wręcz rażący (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny

wskazujący, w czym przejawia się owa „oczywistość” naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, czego skarżący jednak nie uczynił, powołując się jedynie na uzasadnienie podstaw kasacyjnych. W orzecznictwie jednak wielokrotnie akcentowano, że czym innym jest uzasadnienie podstaw kasacyjnych, a czym innym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący napomknął także, że istnieje, w jego ocenie, potrzeba wykładni art. 5 k.c., gdyż wywołuje on rozbieżności w orzecznictwie. Tej tezy jednak w żaden sposób nie rozwinął ani nie umotywowował. Tymczasem przez rozbieżność, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., należy rozumieć brak zgodności rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy, wykładane lub stosowane w sposób prowadzący do odmiennych – zróżnicowanych albo sprzecznych – orzeczeń albo decyzji procesowych. Na skarżącym ciąży jednak powinność przytoczenia przykładów takich orzeczeń i wykazania istniejących między nimi rozbieżności oraz wyłuszczenia wątpliwości, nie dających się usunąć w drodze zwykłej wykładni (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2012, I PK 144/12, niepubl., z dnia 13 czerwca 2008 roku, III CSK 104/08, niepubl., z dnia 28 marca 2007 roku, II CSK 84/07, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/0, niepubl. z dnia 8 lipca 2009 roku, I CSK 111/09, niepubl. i z dnia 12 grudnia 2008 roku, II PK 220/08, niepubl.). Skarżący nie sprostął tym powinnościom, stąd orzeczono, jak w sentencji.

Obie strony były reprezentowane przez pełnomocników z urzędu. Rozstrzygnięcie o kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu znajduje oparcie w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz.U. 2018 r., poz. 1184 ze zm.). Natomiast nie przyznano wynagrodzenia pełnomocnikowi z urzędu przeciwniczki skargi, który złożył odpowiedź na skargę. Należy bowiem wskazać, że pełnomocnik nie zawarł w odpowiedzi na skargę wniosku o zasądzenie od M. R. na rzecz H. S. kosztów postępowania kasacyjnego na wypadek odmowy przyjęcia przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sformułował natomiast wniosek o przyznanie mu od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej H. S. z urzędu, które to koszty nie zostały uiszczone ani w całości ani w części (pkt 3 *petitum* pisma).

Tymczasem w sytuacji, gdy istnieją, jak w rozpoznawanej sprawie, podstawy do obciążenia kosztami postępowania przeciwnika osoby korzystającej z pomocy prawnej z urzędu (czyli M. R.), nie ma podstaw do obciążenia tymi kosztami Skarbu Państwa. Koszty te podlegają zasądzeniu od przegrywającego przeciwnika na rzecz wygrywającej strony korzystającej z pomocy prawnej z urzędu (czyli H. S.) na zasadach ogólnych, zaś pełnomocnikowi z urzędu tej osoby przysługuje uprawnienie z art. 122 k.p.c. Sąd orzeka o kosztach postępowania tylko na właściwy wniosek strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, który powinien uwzględnić przytoczone wyżej zasady, stąd oddalenie wniosku wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2017 r., I CZ 94/17, niepubl. i z dnia 18 września 2017 r., V CSK 677/16, niepubl.).